

ЗАУВАЖЕННЯ

до звіту про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Відповідно до пункту 16 розділу II Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851, ознайомившись із звітом думку експертної групи про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Назва ЗВО	Київський університет імені Бориса Грінченка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	26191
Назва ОП	Міжнародне право
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Спеціальність	293 Міжнародне право
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

заклад вищої освіти надає мотивовані **зауваження до нього**:

Київський університет імені Бориса Грінченка дякує експертній групі за проведену детальну експертизу ОПП "Міжнародне право" та зроблені рекомендації щодо удосконалення освітньої програми та освітньої діяльності за програмою. Зауваження університету до звіту експертної групи висвітлені у доданому файлі

Додатки:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Відповідь університету на звіт ЕГ Міжн. право.pdf</i>	00xptZZtEACrYO5Xv6PKBI5fe2UtDtc7l6fCmEjXoQ M=

Шляхом підписання цих зауважень запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

ПІБ: ТУРУНЦЕВ ОЛЕКСАНДР ПЕТРОВИЧ

Дата підпису: 24.02.2023 р.

**Відповідь Київського університету імені Бориса Грінченка
на зауваження та рекомендації експертної групи, зроблені в ході
акредитації освітньо-професійної програми першого (бакалаврського)
рівня «Міжнародне право» спеціальності 293 Міжнародне право**

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

- 1. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін. Рівень В.**

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

*Гаранту при наступному перегляді ОП на засідання кафедри запрошувати представників зі складу здобувачів, роботодавців та випускників, а також залучати представників органів місцевого самоврядування, дипломатичних та консульських установ іноземних держав, міжнародних організацій. ЕГ рекомендує НПП, які забезпечують викладання ОК 13-16 до початку 2023-2024 навчального року оновити робочі програми з урахуванням побудови навчальної дисципліни таким чином, щоб здобувачі мали можливість вивчення українського законодавства з елементами компаративістики. Це сприятиме подальшому успішному складанні ЄФВВ для вступу в магістратуру. Рекомендувати Гаранту ОП розглянути можливість запровадження викладання фахового ОК з елементами англійської мови з наступного 2023-2024 навчального року, використовуючи наявний ресурс НПП, які володіють знанням іноземної мови на рівні В2 (Борцевич П.С., Ворошилова І.В., Нашинець-Наумова А.Ю.), що сприятиме підвищенню рівня здобувачів при здійсненні юридичної діяльності в національних, зарубіжних та міжнародних установах. ЕГ рекомендує НПП, що здійснюють фахову підготовку здобувачів, при проведенні практичних занять розширити інтерактивні методи навчання, зокрема вирішення міжнародно-правових кейсів та проведення занять у форматі *Moocoti*.*

***Підкритерій 2.** Разом з тим, роботодавці висловили свою зацікавленість, у більш систематичному залученні, їх до освітнього процесу в рамках проведення майстер-класів, гостьових лекцій.*

Зокрема, на ОП було надано рецензії окремих зацікавлених осіб Медведєвої М.О., Макарухи З.М., Шостко О.Ю. Рецензії завантажені до Відомостей СО), проте, рецензії не містять пропозицій щодо покращення ОП.

Відповідь університету:

Щодо оновлення робочих програм навчальних дисциплін: зауваження та рекомендації щодо РПНД зазначені ЕГ при аналізі Критеріїв 1, 2, 3, 4. Тому вважаємо за доцільне надати всі роз'яснення щодо РПНД у відповіді до Критерію 4, який і передбачає, зокрема, аналіз стану РПНД в ЗВО.

Щодо викладання фахових ОК англійською мовою: нормативного документа, який зобов'язує НПП викладати фахові ОК іноземною, зокрема англійською мовою, не існує. Разом з тим в Положенні про організацію освітнього процесу в Київському університеті імені Бориса Грінченка (п.9.5. Викладання дисциплін іноземною мовою)

передбачені передумови для викладання дисциплін англійською (іншою іноземною мовою). <https://tinyurl.com/kubg-edu-proc>. При виконанні всіх передбачених умов: для НПП, здобувачів освіти, передумов щодо навчально-методичного та організаційного забезпечення, Вченою радою Університету приймається рішення щодо викладання навчальної дисципліни іноземною мовою.

Випускова кафедра наразі працює над виконанням умов, визначених Положенням....

Щодо залучення здобувачів освіти, роботодавців, випускників, представників органів місцевого самоврядування, дипломатичних та консульських установ іноземних держав, міжнародних організацій до засідань кафедри:

При перегляді ОП на кафедрі міжнародних відносин та міжнародного права (випускова кафедра ОП у 2018-2022 роках) як представник від студентства на засідання кафедри була запрошена здобувачка Матківська Надія, яка була включена до робочої групи з розробки нової редакції. Обговорення нових редакцій ОПП чи змін до ОПП відбувається на засіданнях Вчених рад факультету та Університету, до складу яких входять і представники студентства.

В рамках роботи Ради роботодавців питання вдосконалення ОП розглядаються, роботодавці висловлюють та пропонують своє бачення щодо підготовки здобувачів освіти та реалізації ОП, особливо важливим є спілкування з керівниками практики під час проходження здобувачами всіх видів практики, які можуть оцінити рівень підготовки студентів до практичної роботи за фахом.

Залученість окремих груп стейкхолдерів до засідань кафедри можлива і буде реалізовуватись.

Щодо більш систематичного залучення роботодавців до освітнього процесу в рамках проведення майстер-класів, гостьових лекцій:

При реалізації ОП гостьові лекції провідних фахівців проводяться систематично, а тематики виступів відповідають актуальним питанням сучасного міжнародного та національного права. Кафедра міжнародного права, європейської та євроатлантичної інтеграції погоджується з рекомендацією експертів щодо розширення застосування в освітньому процесі гостьових лекцій та такої форми спілкування з фахівцями як майстер-клас.

При цьому хочемо зауважити, що переважна кількість зустрічей з роботодавцями проходять у другому семестрі кожного навчального року та узгоджується з планом освітнього процесу на поточний рік. Інформація про проведення гостьових лекцій відображена на сторінці кафедри (діяльність за попередні роки за освітньою програмою відображена на сторінці кафедри міжнародних відносин, що була випусковою кафедрою для ОП у 2018-2022 роках).

Щодо відсутності зауважень і пропозицій в рецензіях: рецензенти, зокрема, проф., д.ю.н. Меведева М.О. та д.ю.н. Макаруха З.М. брали участь в обговоренні ОП на стадії розробки нової редакції 2021 року та їх пропозиції було враховано, саме з цим пов'язана відсутність зауважень при рецензуванні нової редакції ОП 2021 р.

https://fpmv.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/2021/OPP/proekt/TABLYTSYA_VRAK_HUVANNYA_PROPOZYTSIY_20212022 .pdf

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми. Рівень В.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Науково-методичному центру стандартизації та якості освіти здійснити перегляд навчального плану, в частині збільшення кількості кредитів, на такі ОК «Університетські студії», «Ораторське мистецтво», «Латинська мова (юридична фразеологія)», Курсова робота 1, Курсова робота 2. Науково-методичному центру стандартизації та якості освіти, гаранту ОП, заступнику декана з науково-методичної та навчальної роботи Факультету права та міжнародних відносин впродовж 2 семестру 2022-2023 навчального року здійснити перегляд та оновлення робочих програм в частині рекомендованої літератури, з подальшою недопустимістю використання застарілої літератури та літератури країни-агресора. Менеджменту ЗВО рекомендувати розробити та запровадити практику підготовки силабусів навчальних дисциплін, як студенто-орієнтований документ, який би дав змогу здобувачам більш простіше ознайомлюватися з основною інформацією за ОК. Менеджменту ЗВО рекомендувати розглянути можливість запровадження дуального навчання. ЕГ також рекомендує при наступному обранні здобувачами вибіркового ОК забезпечити можливість вибору ОК з інших ОП, каталогу вибіркового курсів з метою уникнення колективного вибору дисциплін групою, як це має місце на ОП, а не здобувачами індивідуально, що сприятиме формуванню власної освітньої траєкторії кожним здобувачем та оптимальному задоволенню індивідуальних освітніх потреб.

***Підкритерій 6 Критерію 2.** Разом з тим ЕГ відзначає, що набуття соціальних навичок в межах ОП можливе із запровадженням участі здобувачів у судових дебатах або у форматі Moot court, що тільки покращить ОП «Міжнародне право».*

Відповідь університету:

Щодо кількості кредитів окремих ОК: на опанування здобувачами вищої освіти ОК «Університетські студії», «Ораторське мистецтво», «Латинська мова (юридична фразеологія)» навчальним планом передбачено по 2 кредити, на підготовку Курсової роботи 1 та Курсової роботи 2 – по 1,5 кредитів, що не суперечить чинним вимогам. Разом з тим, при оновленні ОПП, робочою групою спільно з НМЦ стандартизації та якості освіти така можливість буде розглянута.

Щодо силабусів: питання розробки та використання в освітньому процесі силабусів неодноразово обговорювалось з академічною спільнотою Університету із залученням представників студентського самоврядування і не знайшло остаточного схвалення. Наразі в Університеті викладачами розробляються робочі програми навчальних дисциплін, які на погляд Університету, найповніше відображають зміст ОК. Робочі програми навчальних дисциплін оприлюднюються на сторінках кафедр і є зрозумілими для здобувачів освіти.

Щодо дуальної форми здобуття освіти: в Університеті ще у 2017 році була започаткована нова освітня стратегія, в основу якої покладено практикоорієнтоване навчання, яке реалізується за схемою «Аудиторія – Центри компетентностей - бази

практик». Чинним законодавством України не передбачено обов'язковості впровадження в ЗВО дуальної форми освіти, і рішення про її запровадження належить до автономії ЗВО. Наразі Університет не відчуває потреби у запровадженні дуальної форми навчання, оскільки практичній підготовці здобувачів освіти на всіх ОП приділяється велика увага.

Вільний вибір ОК здобувачами освіти: не згодні із зауваженням ЕГ. Освітньою програмою (2021) передбачено можливості як вибору блоку «Правове регулювання міжнародних економічних відносин» (40 кредитів) + 20 кредитів відведених на вільний вибір навчальних дисциплін з Каталогу курсів, так і вибір з Каталогу курсів на 60 кредитів. **Право вибору залишається за студентом.** Зазначимо, що вибір здобувачами освіти навчальних дисциплін з Каталогу курсів передбачає і можливість вибору ОК з інших ОП. В Положенні про порядок та умови вибору навчальних дисциплін студентами Університету <https://tinyurl.com/kubg-select> є одне застереження: студенту може бути запропоновано переглянути свій вибір, якщо кількість здобувачів освіти, які вибрали одну дисципліну є меншою за 25 осіб (крім дисциплін, пов'язаних із вивченням мови, використанням комп'ютерних класів тощо). Але передбачено, що **групу в 25 осіб формують здобувачі освіти різних освітніх програм.** Обмеження щодо 25 осіб не поширюються на ті випадки, коли певну дисципліну обрали всі студенти, для яких вона передбачена.

Щодо набуття соціальних навичок здобувачами освіти (запровадження участі здобувачів у судових дебатах або у форматі Moot Court)

Слід зауважити, що студенти ОП Міжнародне право беруть активну участь у змаганнях, олімпіадах, Мут кортах міжнародного та національного рівня та отримують призові місця. Зокрема:

Commercial Litigation Moot Court Competition (19.11.2022 р. - 20.11.22 р.) студентки 2 курсу Мудрик Я., Демченко Л., студенти 3 курсу Новік Д., Прачун Б., Хоменко А., Невідомська Л., Мартинюк М., Опанасюк В., Міхеев К., Єрмакова В.) https://fpmv.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/2023/kmp/Profesiyna_ta_insha_aktivnist_%CA%B9_studentiv_2_kurs.pdf

VI національні судові змагання з міжнародного кримінального права (ELSA LVIV) (студенти 3 курсу Хоменко А., Опанасюк В., Мартинюк М., Новік Д.).

Всеукраїнський муткорт з кримінального права та процесу, НЮУ імені Ярослава Мудрого (Хоменко А., Опанасюк В., Мартинюк М.).

https://fpmv.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/2023/kmp/Profesiyna_ta_insha_aktivnist_%CA%B9_studentiv_3_kurs.pdf

«Перші Всеукраїнські навчальні судові змагання з Європейської Соціальної Хартії», в рамках проєкту Ради Європи «Розвиток соціальних прав людини як ключовий чинник сталої демократії в Україні» (студентки 4 курсу Халабузар Е., Якіменко О., Матківська Н., Літвінова, Ткаченко К.)

Вікторина «Що ти знаєш про НАТО», Українська призма, 1 місце 12 липня 2021р., Ткаченко К.

https://fpmv.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/2023/kmp/Profesiyna_ta_insha_aktivnist_%CA%B9_studentiv_4_kurs.pdf

Всі здобутки здобувачів представлено на сторінці кафедри у рубриці «Досягнення наших студентів» <https://fpmv.kubg.edu.ua/pro-fakultet/kafedry/kafedra-fizychnoi-reabilitatsii-ta-biokineziologii/dosiahnennia-nashykh-studentiv-kmp.html#halereia-dosiahren-studentiv>

Щодо робочих програм навчальних дисциплін: відповіді на зауваження подані у відповіді Університету до Критерію 4, який і передбачає, зокрема, аналіз стану РПНД в ЗВО.

**Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:
Рівень В**

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Під час реалізації ОП «Міжнародне право» відсутня практика залучення здобувачів вищої освіти до програм національних академічної мобільності. Гаранту ОП рекомендується активізувати роботу щодо залучення здобувачів до програм національної академічної мобільності. Гаранту та НПП, які викладають на даній ОП посилити поінформованість студентів про можливість перезарахування результатів академічної мобільності та результатів неформальної освіти.

Відповідь університету:

З метою інформування здобувачів щодо можливості перезарахування результатів **неформальної освіти** на сторінці випускової кафедри міжнародного права, європейської та євроатлантичної інтеграції давно створена рубрика «Неформальна освіта».

Щодо практики перезарахування результатів навчання в рамках **академічної мобільності**. Наразі за програмою ЕРАЗМУС + навчаються 4 здобувача освіти, перезарахування дисциплін буде відбуватись перед початком літньої сесії поточного навчального року. Інформація щодо результатів такої роботи планується до обговорення на засіданні кафедри та висвітлення на веб-сторінці кафедри.

Здобувачі перед початком навчання за програмою академічної мобільності отримали консультацію гаранта про дисципліни, які співвідносяться з освітньою програмою партнерського закладу.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою: Рівень В.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Слабкою стороною є відсутність в РПНД блокових ОК інформації про тематичні плани всіх змістових модулів ОК, а також розробка різних РПНД для ОК, що викладаються протягом декількох семестрів. З метою усунення цих недоліків ЗВО рекомендується розробити окреме положення про порядок розробки (опису) та затвердження РПНД, як це передбачено Положенням про ООП (с. 14) та визначити в його змісті вимогу стосовно обов'язковості розробки єдиного РПНД як для ОК, зміст яких складають декілька модулів, так і для ОК, викладання яких відбувається протягом декількох семестрів. ЕГ також рекомендує ЗВО розглянути можливість використання в освітньому процесі разом із РПНД і силабусів. Їх запровадження для вивчення кожного змістового модуля

блокових ОК, а також для ОК, що вивчаються протягом декількох семестрів (для кожного семестру окремо), сприятиме отриманню ЗдВО конкретизованої інформації про зміст та умови вивчення тем ОК, що викладаються в рамках окремого змістового модуля або семестру. НПП рекомендується активізувати роботу щодо усунення такої слабкої сторони ОП як залучення ЗдВО до участі у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт зі спеціальності «Міжнародне право» чи споріднених спеціальностей, після того як їх проведення буде відновлено. Розробникам орієнтованих переліків тем курсових і бакалаврської роботи рекомендується усунути такі виявлені в них недоліки: розробити окремі переліки тем для курсових робіт на 2 та 3 курсах; не допускати в таких переліках повторів тем; конкретизувати предмет дослідження в назвах тем. З метою усунення недоліків, що мають місце в механізмі оновлення змісту РПНД та моніторингу цієї діяльності з боку ЗВО, ЕГ рекомендує: розробникам РПНД своєчасно оновлювати їх зміст з урахуванням сучасних наукових досягнень і практик; покликання на міжнародні акти робити на першоджерела, що розміщені на сайтах їх розробників/депозитаріїв, а інформацію про міжнародні організації зазначати в РПНД посилаючись на офіційні сайти таких організацій; КУімБГ - перевірити механізм контролю за оновленням змісту освіти та забезпечити до початку наступного навчального року якісне проведення моніторингу змісту ОП та РПНД ОК спеціальності «Міжнародне право» з урахуванням основних наукових досягнень і сучасних практик у галузі міжнародного права, зокрема в частині належного оновлення та оформлення списків рекомендованих джерел.

Підкритерій 3. Водночас проведена ЕГ перевірка розміщеної на сторінці кафедри інформації стосовно впровадження результатів спільних досліджень НПП та здобувачів до навчального процесу виявила відсутність показників залучення останніх, що навчаються на спеціальності «Міжнародне право», до участі у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт зі спеціальності «Міжнародне право» чи споріднених спеціальностей Сбїр8://d^im1.com/IccEV).

Підкритерій 4. Водночас за підсумками проведеної ЕГ перевірки встановлено, що за період реалізації ОП 2018 р. зміни до її змісту не вносились до моменту розробки її нової редакції в 2021 р. Не оновлювався зміст чинної редакції ОП і до моменту проведення експертизи ЕГ.

При цьому дискусійним на думку ЕГ є зменшення в ОП 2021 р. у порівнянні з ОП 2018 р. обсягу ОК «Міжнародне право» на два кредити ЄКТС, а також існування в її змісті блокових ОК (наприклад, міжнародне фінансове право і митне право), до структури яких належать змістові модулі, предмет вивчення яких не відповідає предмету вивчення ОК.

Підкритерій 5. Оскільки термін дії Програми діяльності НДЛ інтернаціоналізації ВО КУімБГ був розрахований на 2016-2020 рр., ЗВО рекомендується розробити нову програму діяльності в цій сфері.

Відповідь університету:

Щодо окремого Положення про РПНД: наразі в Університеті використовуються Методичні рекомендації з розроблення робочих програм навчальних дисциплін.

Питання розробки окремого Положення про РПНД буде вивчено і реалізовано після завершення процедури реорганізації Університету. Або будуть внесені зміни до Положення про організацію освітнього процесу (с.14).

Щодо си́лабусів: пояснення були надані у відповіді до Критерію 2, де було зроблена аналогічна рекомендація

Щодо висновку експертів про недостатню оновленість ОПП: *(Водночас за підсумками проведеної ЕГ перевірки встановлено, що за період реалізації ОП 2018 р. зміни до її змісту не вносились до моменту розробки її нової редакції в 2021 р. Не оновлювався зміст чинної редакції ОП і до моменту проведення експертизи ЕГ).*

Не згодні із зауваженням ЕГ щодо оновлення змісту ОПП. Програма започаткована в 2018 році. В 2021 році була затверджена нова редакція ОПП. В 2021/2022 навчальному році ОПП була подана на акредитацію, процедура якої повністю не відбулася у зв'язку з повномасштабним вторгненням РФ. Оновлення ОПП планувалося в минулому навчальному році за результатами проходження акредитації та здійснення першого випуску здобувачів освіти у червні 2022 року. Відповідно оновлення ОПП буде здійснено у поточному навчальному році.

Щодо зменшення на два кредити ОК Міжнародне право, а також існування в її змісті блокових ОК (наприклад, міжнародне фінансове право і митне право предмет вивчення яких не відповідає предмету вивчення ОК):

пов'язано з оптимізацією ОП, завдяки якому з'явилась можливість включити в ОП ОК Адвокатура. При цьому досягнення компетентностей та результатів навчання це не змінило, оскільки ключові галузі міжнародного права розглядаються як окремі дисципліни, що дозволяє зберегти структуру, логіку та рівень якості ОП.

До складу ОК Міжнародне фінансове право (вибірковий блок), входять модулі «Фінанси та кредит», «Фінансове право» та «Міжнародно-правове регулювання фінансових відносин». Наявність модулю «Фінанси і кредит» обумовлено необхідністю сформулювати підґрунтя для вивчення складових ОК Міжнародне фінансове право та базуючись на набутих компетентностях всебічно та детально розглянути фінансове право України та міжнародно-правове регулювання фінансових відносин.

Щодо блоку ОК Митне право, цей блок включає дисципліни Митне право України та Міжнародне право, що відносяться до різних правових систем і які доцільно розглядати окремо як модулі значеного освітнього компонента.

Зазначена дискусія проходила в рамках візиту ЕГ до Університету.

Щодо тематики курсових і бакалаврських робіт:

Тематики курсових та бакалаврських робіт мають суто орієнтовний характер, студенти пропонують свої теми, а наукові керівники допомагають здобувачам у конкретизації цих тем та їх написанні. Крім того, тематики робіт у деяких випадках мають міждисциплінарний контекст. Такий гнучкий механізм дозволяє студентам та їх керівникам досліджувати в рамках написання курсових та бакалаврських робіт актуальні теми, що виходять за рамки дисциплін, які вони безпосередньо вивчають, та розширювати індивідуальну траєкторію здобувача.

Щодо Програми діяльності НДЛ інтернаціоналізації: програма діяльності НДЛ інтернаціоналізації на 2018-2023 роки є та оприлюднена на сторінці НДЛ інтернаціоналізації вищої освіти у рубриці «Про нас. Документи НДЛ» <http://ivo.kubg.edu.ua/pro-nas/2016-02-10-07-08-19.html>.

Щодо участі у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт зі спеціальності «Міжнародне право» чи споріднених спеціальностей :

Студентка Н.Матківська у 2021 році брала участь у Всеукраїнському конкурсі стипендіальної програми «Завтра.UA» Фонду Віктора Пінчука з науковою роботою «Порушення принципів міжнародного права при анексії Автономної Республіки Крим». Студенти 2 курсу Хоменко А., Прачун Б. у 2021 році брали участь в Олімпіаді щодо консультування клієнтів 2022, Асоціація юридичних клінік України.

https://fpmv.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/2023/kmp/Profesiyna_ta_insha_akyvnyist_%CA%B9_studentiv_3_kurs.pdf

У подальшому кафедра планує участь студентів спеціальності у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт зі спеціальності «Міжнародне право» чи споріднених спеціальностей.

Щодо недоліків в робочих програмах навчальних дисциплін:

До Критерію 1. Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

ЕГ рекомендує НПП, які забезпечують викладання ОК 13-16 до початку 2023-2024 навчального року оновити робочі програми з урахуванням побудови навчальної дисципліни таким чином, щоб здобувачі мали можливість вивчення українського законодавства з елементами компаративістики. Це сприятиме подальшому успішному складанні ЄФВВ для вступу в магістратуру.

ЕГ рекомендує НПП, що здійснюють фахову підготовку здобувачів, при проведенні практичних занять розширити інтерактивні методи навчання, зокрема вирішення міжнародно-правових кейсів та проведення занять у форматі Moot court .

Відповідь Університету:

РНПД освітньої програми враховують вивчення національного законодавства України та інших країн через низку порівняльних дисциплін. Ці дисципліни повною мірою використовують порівняльний метод та містять окремі теми, присвячені законодавству України (приміром Порівняльне цивільне право та порівняльний цивільний процес містить теми 11, 17 та 18, що розглядають законодавство України і перелік літератури теж містить джерела з компаративістики) та/або приділяють окрему увагу законодавству України у темах дисциплін, проводячи паралелі та застосовуючи порівняльний метод.

В рамках ОП також викладаються дисципліни, що безпосередньо орієнтовані на викладання законодавства України (Митне право України, Фінансове право, Інформаційне право, Міжнародне приватне право, Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності тощо). Крім того, вивчення законодавства України відбувається у контексті імплементації міжнародного права, в тому числі у дисциплінах, спрямованих на поглиблене вивчення окремих галузей міжнародного права (Міжнародне гуманітарне право, Міжнародне екологічне право, Міжнародне інвестиційне право, Міжнародний

цивільний процес та міжнародний арбітраж тощо). Звертаємо увагу на ознайомлення з законодавством України також у «не правових» дисциплінах, зокрема ОК Конфліктологія, ОК Основи дипломатії тощо.

Рекомендація ЕГ торкається викладання ОК 13-16, зокрема : ОК 13 Теорія держави і права, ОК 15 Римське право, ОК 14 Історія держави і права, ОК 16 Історія міжнародного права.

Маємо надати пояснення щодо побудови освітньої програми «Міжнародне право» та її реалізації через освітні компоненти з позиції порівняльного правознавства.

Об'єктивно кожна з цих дисциплін по своєму торкається застосування порівняльного методу та законодавства України. Так, щодо включення елементів компаративістики у тематики ОК 13 Теорія держави та права, слід зауважити, що теоретичні положення порівняльного методу у цій дисципліні вивчається з позиції теорії держави та права і застосовуються у першу чергу на прикладі законодавства України. При цьому, звертаємо увагу на те, що в блок ОК Вступ до професії входить окрема дисципліна «Правничі системи сучасності», у якій повною мірою розкриваються питання компаративістики та застосування порівняльного методу. Через призму цієї дисципліни розкривається блок порівняльних дисциплін ОП, у яких порівняльний метод застосовується повною мірою і в рамках яких вивчається законодавство України, що не обмежує вивчення законодавства України в інших дисциплінах, приміром, безпосередньо в ОК Міжнародне приватне право, та через механізм імплементації міжнародних угод, приміром ОК Правове забезпечення зовнішньоекономічної діяльності, ОК Міжнародне інвестиційне право тощо. Така побудова ОП «Міжнародне право» на нашу думку є найбільш оптимальною з точки зору вивчення законодавства України та компаративістики.

Утім, ОК 15 Римське право, ОК 14 Історія держави і права, ОК 16 Історія міжнародного права спрямовані на розкриття історичних аспектів широко часового обхвату, приміром, починаючи з другого тисячоліття до нашої ери для ОК 16. ОК-14 Історія держави та права складається з трьох блокових дисциплін – Історії держави та права України, Історії держави та права зарубіжних країн та Історії політичних та правових вчень. Кожна з цих дисциплін, окремо, дає можливість студентам зануритися в процеси виникнення та формування національного права, державного ладу та суспільного устрою України, окремих цивілізацій і країн світу; ознайомитися із становленням та розвитком концептуальних ідей про державу і право різних країн світу, зокрема прогресивними національними ідеями формування українського права. В комплексі, даний освітній компонент формує у студентів об'єктивну картину виникнення, розвитку та формування Української держави та державності зарубіжних країн, концептуальні погляди на формування права і держави; дає можливість виокремити загальні або відмінні риси становлення та розвитку окремих інститутів права і держави, їх вплив на формування національної правової системи та правових систем світу. Специфіка предметної основи цих дисциплін обумовлює обмежене звернення до сучасного законодавства України.

Окремо маємо зазначити, що питання про організацію роботи Факультету зі сприяння складання ЄФВВ для вступу в магістратуру під час візиту не обговорювалось. Проте, Факультет дбає про цей напрямок формування індивідуальної траєкторії студентів, здійснює моніторинг проведення заходів з організації та тестування. Крім того, Факультет працює над практикою підготовки студентів до складання екзамену для вступу в

магістратуру за спеціальністю 081 Право, що надає можливість студентам ОП «Міжнародне право» підготуватись до екзамену у магістратуру на спеціальність 081 Право та реалізувати своє право на вступ на споріднені спеціальності.

До Критерію 2. Структура та зміст освітньої програми:

Підкритерій 2. Критерію 2

Всі ОК ОП забезпечені робочими програмами, однак при аналізі РП було встановлено, що деякі з них потребують удосконалення та оновлення в плані актуальної літератури (містять праці опубліковані в російській федерації та республіці білорусь не чинні нормативно-правові акти, назви міжнародно-правових актів, які не стосуються тем ОК 13; ОК16; ОК17; ОК24; ОК29).

Відповідь Університету:

Надаємо інформацію та пояснення:

Щодо ОК 13 Теорія держави і права

Стосовно НПА та міжнародних актів, які не стосуються тем дисципліни Теорія держави та права 1. Теорія держави і права є загальнотеоретичною, юридичною та фундаментальною дисципліною, яка забезпечує теоретико-практичне пізнання комплексу державно-правових інституцій в контексті їх зародження, виникнення, функціонування, розвитку та вдосконалення. Тому ґрунтовність та всеохопленість пізнання відповідних правових феноменів засновується на аналізі як теоретико-правової наукової доктрини, так і системи різноманітних нормативно-правових актів, національного та міжнародного рівня, що регламентують широкий спектр питань державного будівництва та правового розвитку.

Щодо використання при вивченні дисципліни НПА, який втратив чинність:

2. Використання Закону України «Про Кабінет Міністрів України», який станом на сьогодні втратив чинність, обґрунтовується тим, що стратегічною основою вивчення теорії держави і права, є в тому числі і демонстрація ретроспективи правового забезпечення основ суспільного устрою та державно-правового будівництва сучасного етапу розбудови правової системи та державності. Це дозволяє здобувачам освіти уявити тенденцію розвитку правового забезпечення, а також сформувані стійкі уявлення про принцип розподілу влади, верховенства права та принципи функціонування центральних органів виконавчої влади в механізмі держави в цілому у динаміці суспільних процесів.

Щодо повтору у списку літератури:

3. Повтор у списку літератури Закону України «Про громадські об'єднання» від 22 березня 2012 року №4572-IV (із змінами). та Про громадські об'єднання : Закон України від 22.03.2012 № 4572-VI // Відомості Верховної Ради України // Відомості Верховної Ради України. 2013 р. № 1. – [суто технічна помилка](#).

Щодо ОК 17 Міжнародне право: Рекомендовані джерела містять російськомовні публікації українських фахівців, видані українськими видавцями. Перекладів зазначених праць не існує.

Щодо ОК 16 Історія міжнародного права: Рекомендовані джерела містять російськомовні публікації українських фахівців, видані українськими видавцями. Перекладів зазначених праць не існує. Перегляд рекомендованих джерел на актуальність буде визначено викладачем до початку другого семестру поточного навчального року.

Щодо ОК 24 Міжнародне приватне право. До переліку літератури увійшли декілька російськомовних видань, аналогів яких не має серед україномовних підручників та літератури. Рекомендовані російськомовні джерела до цієї РПНД будуть замінені на англomовні джерела до початку другого семестру поточного навчального року.

ОК 29 Європейське право містить виключно україномовну та англomовну літературу, що є актуальною.

До Критерію 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

ЕГ зазначила, що за підсумками перевірки модуля «Я - студент» (ОК 1 «Університетські студії») (<https://griml.com/XZoW8>), в рамках якого, згідно з положеннями Відомості про СО (с. 13), Здобувачі також ознайомлюються з ОП, НП та організацією освітнього процесу, встановлено відсутність задекларованої ЗВО інформації про спеціальність «Міжнародне право».

Відповідь університету:

Щодо ОК 1 «Університетські студії».

Згідно з навчальним планом підготовки здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Міжнародне право» навчальна дисципліна «Я - студент» є складовою ОК 1 «Університетські студії», метою якої є допомога студентам-першокурсникам швидше увійти в нове для них освітнє середовище, подолати організаційні труднощі першого року навчання, розкрити свої найкращі якості.

ЗВО також вважає за необхідне пояснити, що інформацію про спеціальність «Міжнародне право» студенти опановують під час формування фахових компетенцій в рамках вивчення ОК Вступ до професії («Вступ до професії: Теорія міжнародних відносин», «Вступ до професії: Міжнародні відносини та світова політика», «Вступ до професії: Правничі системи сучасності», що викладається на першому семестрі першого курсу).

До підкритерію 4. Критерію 4.

За підсумками вибіркової перевірки РПНД, оновлення яких має відбуватися щорічно, виявлено такі недоліки: списки рекомендованих джерел окремих РПНД не оновлювались протягом п'яти та більше років (ОК 16; ОК 17 - 3 семестр; ОК 29 - Європейське інституційне право»; ВК 5 – «Міжнародне митне право» або/та містять праці опубліковані в російській федерації та (ОК 16; ОК 13; ОК 24) або/та містять не чинні нормативно-правові акти (ОК 13); списки рекомендованих джерел окремих РПНД не містять публікацій їх розробників чи викладачів (ОК 18; ОК 17) або містять назви міжнародно-правових актів, які не стосуються тем, зазначених в таких РПНД (ОК 17 - 3 семестр). Також у списках рекомендованих джерел різних РПНД виявлено повтори публікацій та недодержання єдиного стандарту їх технічного оформлення.

Відповідь університету:

Насамперед хотіли б зазначити, що ОП реалізується лише неповні 5 років.

РПНД ОК 16 – Історія міжнародного права містить актуальну літературу, буде викладатись у наступному семестрі поточного навчального року, у поточному році викладається іншим викладачем. Викладач перегляне актуальність рекомендованих джерел до початку другого семестру з врахування технічного стандарту оформлення

літератури.

РПНД ОК 17 Міжнародне право для здобувачів 3 курсу викладається за ОП 2018 року і була пролонгована, списки рекомендованих джерел оновлювались, зокрема п.п. 6, 9, 19, 21, 27, 30, 31, 34. У наступному навчальному році ця дисципліна на 3 курсі (5 семестр) буде викладатись за ОП 2021 року, буде повністю переглянута відповідно до тематик викладання у 3, 4 семестрах та затверджена у новій редакції відповідно до ОП 2021 року. РПНД ОК 17 Міжнародне право для 2 курсу затверджена у 2022 році (3, 4 семестр) і містить (всі РНПД цього ОК представлено в акредитаційній справі єдиним файлом, хоча відносяться до різних освітніх програм і це пов'язано з технічними особливостями завантаження ОК до інформаційної системи Національного агентства, Таблиця 1.).

Щодо літератури цього освітнього компоненту, то як зазначалось російськомовні джерела, що представлені у списку літератури, належать класикам вітчизняної науки міжнародного права, які деякий період своєї наукової діяльності писали російською мовою. Зазначені публікації здійснено в українських виданнях.

Всі зазначені у Рекомендованих джерелах ОК 17 Міжнародно-правові акти, прямо чи опосередковано стосуються тем, які розглядаються в рамках курсу. Зокрема, п.7 – т.13; п.16-21 – т.12-14; п.15 – т.3, 5, 7,12; п.22 – т. 2,5,7,12 тощо. Щодо решти джерел, то з проблематики, яка розглядається в рамках курсу, принципових змін в нормативному регулюванні та правозастосовній практиці не відбулося, відповідно, навчальні та навчально-наукові матеріали, опубліковані раніше, не могли вплинути негативно на якість підготовки здобувачів.

РПНД ОК 29 «Європейське право: Європейське інституційне право» (за 2022 рік) в частині пункту 8. Рекомендовані джерела, жодного джерела, яке містило би праці, опубліковані в російській федерації, беларусії, не містить.

РПНД ОК 29 – «Європейське інституційне право», списки рекомендованих джерел якого нібито не оновлювалось протягом п'яти і більше років, не є зрозумілим з двох причин:

- 1) ця навчальна дисципліна розроблялася з самого початку з використанням навчально-наукових джерел винятково європейських авторів та електронних відповідних ресурсів, яких існує у величезній кількості, а тому не має потреби користуватися іншими, тим більше російсько-білоруськими; які конкретно джерела маються на увазі – не вказано, хоча експерти могли їх і назвати;
- 2) навчальна дисципліна «Європейське інституційне право» не викладається на ФПМВ п'ять і більше років, а є цілком новою і за назвою, і за змістом відповідно, вона запроваджена два роки тому, оскільки викладається на 4 курсі, за цією ОП здійснено лише один випуск бакалаврів.

РПНД ВК 5 - Міжнародне митне право.

ОК Міжнародне митне право викладалось лише у 2021 році і буде викладатись у другому семестрі 2022 року. Перелік Рекомендованих джерел не містить праці російською мовою, джерела актуальні, повторів немає, у рекомендованих джерелах міститься публікація старшого викладача кафедри МПЄЄІ, к.ю.н. Каспрук О.С.

РПНД ОК 18 Порівняльне конституційне право, то ця дисципліна викладається викладачем перший рік, тому публікації з тематики дисципліни напрацьовуються. Викладачем заплановано наступні публікації за напрямом викладання на 2023 рік: Територіальний устрій Польщі: конституційно-правовий аспект. (друк запланований на квітень 2023 року)

Порівняльно-правова характеристика допоміжних органів при главі держави в зарубіжних країнах. (друк запланований на червень 2023 року).

Разом з тим зазначимо, що всі РПНД будуть переглянуті, всі недоліки будуть усунуті.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність: Рівень В

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Під час розробки РПНД ОК НПП рекомендується зазначити у їх змісті критерії оцінювання до всіх форм проведення проміжного контролю, що використовуються в рамках ОК для досягнення ПРН ОП. В цій діяльності розробники РПНД мають дотримуватись вимог Положення про ООП та Уніфікованої системи оцінювання навчальних досягнень студентів університету, затвердженої Наказом № 38 від 16.02.2009. КУімБГ під час проведення наступних опитувань на ОП рекомендується започаткувати практику збору інформації щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів. Враховуючи положення ч. 2 ст. 6 ЗУ «Про вищу освіту» стосовно того, що атестація може включати єдиний державний кваліфікаційний іспит, зміст якого сформовано на основі профільних правничих навчальних дисциплін, гаранту ОП рекомендується розглянути можливість заміни атестаційного екзамену з іноземної мови єдиним державним кваліфікаційним іспитом з внесенням відповідних змін до переліку ОК ОП. ЗВО рекомендується до початку наступної заліково-екзаменаційної сесії деталізувати в Положенні про ООП порядок складання та перескладання заліків, зокрема, якщо за результатами проміжного контролю під час вивчення НД здобувач набрав від 35 до 59 балів. Уточнення потребує також інформація в Положенні про ООП в частині можливості та кількості перескладання заліків. З метою забезпечення більш якісної перевірки курсових і бакалаврських робіт здобувачів ОП «Міжнародне право» на дотримання академічної доброчесності із використанням ПЗ 8ігіке Ріадіагізм, Університету рекомендується до кінця 2022-2023 н.р. розглянути питання стосовно обов'язкового розміщення в репозитарії курсових і бакалаврських робіт здобувачів спеціальності «Міжнародне право».

Підкритерій 3. згідно з результатами опитувань здобувачів на ОП «Міжнародне право», 24,6% опитаних зазначили про випадки необ'єктивного оцінювання чи упередженого ставлення зі сторони НПП, а 15,8% - повідомили про те, що вони звертались до адміністрації факультету для вирішення конфліктних ситуацій (ЙПр://8иg1.1і/естіч).

Відповідь університету:

Щодо критеріїв оцінювання в РПНД: Методичними рекомендаціями з розроблення робочих програм навчальних дисциплін передбачено зазначення критеріїв оцінювання до форм проміжного контролю і це є в практиці роботи НПП Університету.

Зокрема, критерії оцінювання зазначені в РПНД: Митне право (Митне право України), Міжнародне фінансове право (Фінансове право), Філософські студії (Філософія), Філософські студії (Логіка), Фізичне виховання та ін.

Разом з тим, РПНД будуть переглянуті, недоліки усунуті.

Щодо відсутності критеріїв оцінювання в Методичних рекомендаціях до написання курсових та дипломних робіт:

Кафедрою вже додана конкретизована інформація стосовно відповідності виду рейтингової оцінки рівню знань (умінь) здобувачів (https://fpmv.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/2023/kmp/Temu/Metodychka_kursovi_r oboty_MP_2022.pdf

https://fpmv.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/2023/kmp/Temu/Metodychka_dyplomni_2021_11111.pdf)

Це було зроблено відразу ж після того, як були отримані відповідні зауваження експертної групи.

Щодо внесення змін до форм атестації в ОПП: В ОПП 2018 формами атестації було визначено захист бакалаврського проекту та комплексний екзамен з іноземної мови. В редакції ОПП 2021 року передбачено захист кваліфікаційної бакалаврської роботи та атестаційний екзамен. До затвердження стандарту вищої освіти зі спеціальності «Міжнародне право» визначення форм атестації є автономією закладу освіти.

Щодо порядку складання/ перескладання заліків: відповідно до Положення про організацію освітнього процесу *«З навчальних дисциплін, формою підсумкового контролю яких є залік, підсумкова оцінка виставляється, як правило, за результатами проміжного контролю».*

Результати заліків оцінюються за стобальною шкалою відповідно до кількості набраних балів, і як правило, оголошуються на останньому практичному, семінарському чи лабораторному занятті. Оцінка виставляється за умови, коли здобувач вищої освіти успішно виконав усі види робіт для проміжного контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. У разі невиконання окремих обов'язкових видів робіт з об'єктивних причин, здобувач вищої освіти повинен виконати їх і прозвітуватись у строк до останнього семінарського (практичного, лабораторного) заняття. Час та порядок виконання робіт і звітування визначає викладач. Якщо за результатами проміжного контролю під час вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти набрав менше ніж 35 балів, то для одержання заліку він має пройти повторний курс вивчення відповідної навчальної дисципліни.

Вважаємо що процедура складання/перескладання заліків в Університеті є цілком прозорою та зрозумілою.

Щодо розміщення курсових та бакалаврських робіт в репозиторії:

Практика розміщення бакалаврських та магістерських робіт в Базі випускових робіт в Університеті є сталою. Щодо розміщення бакалаврських робіт перших випускників ОПП «Міжнародне право» (червень 2022), ця ситуація буде урегульована.

Вимога щодо обов'язкового розміщення курсових та бакалаврських робіт здобувачів у Базі випускових робіт Університету та моніторингу доведена до всіх зав. кафедри та гарантів Факультету на засіданні деканату Факультету права та міжнародних відносин 21.02 2023 року.

Щодо незадоволеності здобувачів освіти необ'єктивним оцінюванням:

Опитування, на яке посилаються експерти, проводилось у 2020 році у період переходу з очного навчання на дистанційне внаслідок пандемії. Незадоволеність здобувачів стосувалась оцінок, отриманих у дистанційному режимі, і була усунена через вдосконалення е-навчання та комунікації між студентами та викладачами. Виникали також питання щодо можливості покращення оцінок протягом навчання. Оскільки ці питання були вирішені у робочому порядку, то вони не розглядались як конфліктні. Крім того, звернення були усні та вирішувались на рівні викладача та навчального відділу Факультету. При спілкуванні з експертами під час їх візиту питання щодо зазначеного опитування не підіймалось. Студенти фокус групи не мали інформації про такі окремі випадки.

Критерій 6. Людські ресурси: Рівень В

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

ЕГ рекомендує ЗВО та гаранту ОП «Міжнародне право», під час проведення конкурсного добору НПП для реалізації ОП, незалежно від отриманої ними освіти, зосереджувати увагу НПП на потребі здійснення наукової діяльності в рамках предмету вивчення ОК, до викладання яких вони залучаються, а також щорічно перевіряти відповідність наукових праць НПП цілям і фокусу ОП «Міжнародне право». ЗВО рекомендується розвивати практику залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу в рамках ОП «Міжнародне право». Така діяльність може стосуватися залучення роботодавців до рецензування РПНД, спільної розробки програм практичної підготовки, надання пропозицій стосовно тем курсових і бакалаврської роботи тощо. ЗВО рекомендується під час здійснення моніторингу рівня професіоналізму НПП звертати увагу на відповідність тематики їх підвищення кваліфікації та стажувань цілям і фокусу ОП «Міжнародне право», а також забезпечити відкритий доступ на сайті кафедри до документів, що підтверджують успішне проходження НПП, задіяних до реалізації ОП «Міжнародне право», заходів (підвищення кваліфікації та стажування) пов'язаних із їх професійним розвитком.

Відповідь університету:

Щодо розвитку практики залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу: вважаємо, що роботодавці активно долучені до організації та реалізації освітнього процесу на ОПП «Міжнародне право», про що зазначено у Відомостях про самооцінювання ОПП та підтверджено експертною групою у п.3 та п.4 звіту : участь у роботі Екзаменаційної комісії, у проведенні практики, в тому числі оновленні програм практик, проведення гостьових лекцій, спільних заходів на кшталт Стратегічної гри «Моделювання вирішення конфліктів в міжнародних відносинах» спільно з БФ «Майдан закордонних справ» чи співпраці з освітньою платформою Legal High School (партнер факультету та база практики), завдяки чому здобувачі та викладачі відвідують заходи та лекції провідних юристів у дистанційному та очному форматах тощо.

Додамо, що на Факультеті створено Раду роботодавців (протокол Вченої ради №1 від 20 січня 2021 р.) на основі Положення про Ради роботодавців Університету <https://tinyurl.com/rada-robotod>.

На врахування рекомендацій експертної групи щодо розширення форм співпраці з

роботодавцями це питання буде винесене на обговорення Ради роботодавців.

Щодо залучення до викладання на штатній основі доктора юридичних наук: Кадровий потенціал, який забезпечує викладання на бакалаврській ОПП, відповідає встановленим нормативам.

Питання щодо залучення до штату Університету доктора юридичних наук з міжнародного права обговорювалось як перспектива відкриття магістерської ОП з міжнародного права. Зазначимо, що питання відкриття нових ОПП є автономією ЗВО і не входило до плану роботи Університету на 2022/2023 навч.рік.

Щодо зауваження ЕГ, що прикладів працевлаштування випускників ОПП представники роботодавців на онлайн зустрічі з експертною групою не навели (підкритерій 3):

До фокус групи роботодавців входили представники установ, що мають високі вимоги до претендентів на вакансії, зокрема закінчення магістратури.

У зв'язку з цим, хочемо зазначити, що значна кількість наших випускників продовжила навчання у магістратурі інших ЗВО. (<https://fpmv.kubg.edu.ua/klub-vipusknikiv-kmpiesh.html>). Запитів щодо працевлаштування наших випускників, які влаштувались на роботу на бази проходження своєї практики, від експертної групи не надходило. Проте, такі приклади є. Зокрема, Дар'я Шевченко після проходження практики у ТОВ «Юридична компанія "Правова допомога"» працює у цій фірмі помічником старшого юриста.

Щодо проведення конкурсного добору членів кафедри:

Враховуючи, що кафедра міжнародного права, європейської та євроатлантичної інтеграції створена з 01.09.22 року, в рамках її роботи ще не проводився конкурсний добір. Проте, зазначена рекомендація експертної групи повністю відповідає нашому розумінню організації роботи з людськими ресурсами, залученими до реалізації ОП.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми: Рівень В.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Рекомендуємо ЗВО долучати здобувачів вищої освіти до обговорення змін до ОП не лише шляхом проведення опитувань, а й шляхом обговорення ОП на засіданнях кафедри.

Відповідь університету: зазначимо, насамперед, що аналогічна рекомендація була зроблена до Критерія 1.

Здобувачі освіти активно залучені до обговорення змін до ОП. На засіданнях кафедри підсумовуються результати проведених опитувань. Обговорення нових редакцій ОП чи змін до ОП відбувається на засіданнях Вчених рад факультету та Університету, до складу яких входять і представники студентства. При перегляді ОП на кафедрі міжнародних відносин та міжнародного права (випускова кафедра ОП у 2018-2022 роках) як представник від студентства на засідання кафедри була запрошена здобувачка Матківська Надія, яка була включена до робочої групи з розробки нової редакції.

Критерій 9. Прозорість та публічність: Рівень В.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

ЕГ рекомендує висвітлювати на сторінці кафедри МПСЄІ досвід участі НПП у програмах академічної мобільності та неформальної освіти, а також за можливості деталізувати інформацію щодо участі здобувачів вищої освіти у таких програмах.

Відповідь університету:

На сторінці кафедри створена рубрика «Навчання студентів за програмою академічної мобільності» <https://fpmv.kubg.edu.ua/pro-fakultet/kafedry/kafedra-fizychnoi-reabilitatsii-ta-biokineziolohii/navchalno-metodychna-robota/navchannia-studentiv-za-prohramoiu-akademichnoi-mobilnosti-kmpyeyei.html> Кафедра має позитивну практику висвітлення досвіду академічної мобільності та неформальної освіти НПП і здобувачів у фейсбуці. Гарант зверне увагу на більш повне висвітлення цих питань на сторінці кафедри.